

Stjärnhimlens Tio-i-topp 2013

10. Månen och stjärnhoparna

Månen ockulterar M67 i Kräftan (Cancer) den **23 februari kl 21–23** (månfas 96%) och **23 november kl 23.30–01** (månfas 67%). Dessutom kan du se vår rymdgranne ta ett kliv in i den V-formade Hyaderna vid dessa tider: **24–25 september kl 23.30–03.30**, **18 november kl (16.13)–18.30** och **15–16 december kl 23.00–03.00**.

9. Tuffa konjunktioner, akt I

Tuffa som i fräna men också lite svåra: **28 maj kl 22.30** – Venus står bara 1° från Jupiter och Merkurius 2,7° från Venus och **22 juli kl 03.00** – Mars är bara 48 bågminuter från Jupiter. Båda konjunktionerna sker på mycket ljus himmel. Använd fältkikare för att se de svagare planeterna.

8. Kometerna kommer!

Inte nog med PanSTARRS och ISON – C/2012 F6 (Lemmon) och 2P/Encke kan båda ses i fältkikare. Lemmon kan observeras på kvällen till vänster om Pegasuskvadraten upp till Andromedagalaxen **från mitten av maj och en månad framåt** på ljus himmel. Encke syns **novembermorgnar** i öster när den finns i Jungfrun.

7. Månen skymmer Spica

Jungfruns ljusaste stjärna försvinner bakom vår närmaste granne i gryningen den **2 november**. Ockultationen pågår mellan **kl 06.32 och 07.32**. Under tiden går solen upp. BONUS: Månen ockulterar Spica i dagsljus **8 september kl 16.20–17.15**. Då står Venus bara 3° därifrån och solen tyvärr 38°. Varning! Se till att inte få in den i synfältet!

6. Världens minsta förmörkelse

1,5% av månen (mätt på diametern) försvinner som mest den **25 april kl 21.52–22.23**. Saturnus vaktar i närheten. Det är den minsta månförmörkelsen sedan 1958 och inte förrän 2034 kommer en lika liten. BONUS: en halvskuggförmörkelse inträffar **18–19 oktober kl 23.48–03.52**.

5. Tuffa konjunktioner, akt II

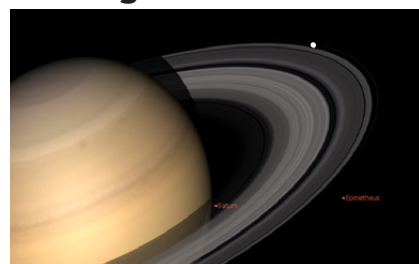
Den röda Mars står 1° över Lejonets ljusaste stjärna Regulus den **15 oktober kl 05.00**. Som lök på laxen finns samtidigt ISON 1° över Mars, men du behöver nog en fältkikare för att se kometen. **23 november kl 07.15** finns Merkurius, Saturnus och ISON i en triangel på ljus himmel i sydost. Tre morgnar senare står Saturnus bara 24 bågminuter över Merkurius.

4. Två stora (nästan) utan månken

Perseiderna, oftast favoriten bland meteorskurarna, når troligen maximum någon gång mellan **12 augusti kl 15.15 och 13 augusti kl 03.45**. Eftersom månen går ned kl 21.54 den 12:e är det bäddat för en härlig stjärnfallsnatt. Geminiderna brottas med en över 90%-ig måne. MEN: maximum beräknas till morgonen den **14 december kl 06.45** och månen går ned kl 05.11. Lyckosamt!

3. TYC5572-357-1 ringas in

Bakom det fantastiska namnet döljer sig en 9-magnitudsstjärna i Vågen (Libra). Den **15 mars kl 00.36** går den in bakom Saturnus underbara ringar för att sedan dyka upp igen och bli ockulterad av själva planeten **kl 02.00**. **Kl 04.55** kommer den sedan fram igen från ringarna på andra sidan planeten. Stjärnan är alltså bara lite svagare än månen Titan. Ett teleskop är dock ett måste för att se det hela.

2. Närkontakt av 2012 DA14

En 150 meter stor asteroid passerar mycket nära jorden den **15 februari**. Minsta avståndet blir bara 34.100 kilometer eller 2,7 jorddiametrar – det är till och med innanför bältet av de geostationära satelliterna. Du kan vara lugn då det inte föreligger någon risk för kollision med vår planet. Asteroiden kan under närpässagen ses på några timmar (**kl 21–23**) passera genom Lejonet (Leo), Berenikes Hår (Coma Berenices), Jakt Hundarna (Canes Venatici) och Stora Björnen (Ursa Major). Som ljusast blir den av magnitud +7,6, väl synlig i en kikare.

1. KOMETERNA KOMMER!

Om vi har tur får vi se två riktigt ljusa kometer i år. C/2011 L4 (PanSTARRS) syns på kvällen **från mitten av mars**. Under en månad framåt rör den sig, precis som Lemmon, till vänster om Pegasuskvadraten, upp och förbi Andromedagalaxen. Frågan är bara hur ljus PanSTARRS blir. Första prognoserna pekade på en magnitud omkring 0. De senaste visar på runt +3 eller +4. C/2012 S1 (ISON) kan bli mycket ljus – prognoserna pendlar mellan –4 och –12 som bäst. **I november** syns den på morgonhimlen i Jungfrun (Virgo) och Vågen (Libra). För att **i december** synas framförallt på kvällshimlen i Ormbäraren (Ophiuchus), Ormens huvud (Serpens Caput), Herkules och Draken (Draco). Efter nyår är den nära Polstjärnan.

